

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 45.

Indult Bétsből, Pénteken, December' 4-dikén, 1829.

Orosz Ország.

Sz. Pétervára, Nov. 18-kán. A' Tsászár néhány napoktól fogva rosszúl van, de betegsége egyáltalában nem nyughatatlanító, és a' mint az itt alább következő Orvosi Bulletinekből megtetszik, Ő Fge már gyógyúl.

I. Bulletin. A' mult kedden Oct. 29 kén (Nov. 10-kén) estvéli 8 órakor Ő Fge valamely hideg borzadást érzett, melyet éjjelre kelve egy hidegrázás követett. — Reggel megtetszett, hogy az Ő Fge rosszulléte nem egyéb nátha hidegnél, a' melly két ízbeli maga meghütésének következése. Azolta a' betegség szokott rendszer folyását követi, az az, a' hideglelés állapot folyvást való, éjtszakának idején nevedő hévséggel. A' rosszúl lételnek kezdetétől fogva, semmi nyavalyás vagy gyúlasztó nemű Symptoma egy Organumban is magát nem mutatta, és a' közelebbi háromszor 24 órák alatt a' hideglelés heve lassanként kissebbedett. Amhár gyengének érzi magát Ő Fge, a' folyvást tartó Hideglelésnek következésében: de reményljük, hogy a' nyavalya nem sokára jóra fordul. Nov. 4-kén (16-kán) 1829 (Aláírás) Crighton. Rauch.

Udvari Orvosok.

II. Bulletin. Ő Fge a' Tsászár az éjtszakát tsendesen töltötte és estvéli 11 órától reggel: 8 óráig tsak háromszor ébredt fel. A' mi a' hideglelést illeti, ab-

ban semmi tetemes változást nem lehet észre venni Nov. 5-kén (17-kén) 1829.
Ch r i g h t o n . R a u c h .

A' Kaukazusi Külön-tábortól:

Az Orosz tábor és a' Skutari Basa Seregei között történt utóbbi mozgásokról, (L. M. R. 43 szám) a' Pétervári Journal környülállásos tudósítást ad, mellynek rövid summája itt következik:

„Rumeliában és a' több elfoglalt Török tartományokban, mihelyt a' Béke Tractatus aláíratott, parantsolatot adott Gróf Diebits az ellenségeskedésnek megszüntetésére. Azonközben Egy a' Török Vezérek közzül Mustafa, a' Skodrai (Skutari) Basa, a' ki ekkorig legkevésbé vett részt a' háborúban, úgy kezdi magát viselni, mint a' ki a' háborút maga oktából folytatni akarja; és minekutánna a' hadnak egész ideje alatt egy helyben vesztegett, megindul a' Tsata mező felé éppen abban a' pillantásban, midőn a' Békesség készülne, és annak megkészülése után Sophiából előnyomul Philippipolishoz.

„Gróf Diebits, a' Drinápolyban lévő Török Meghatalmazottak által, megszöllittatja a' Basát, hogy a' Békekötésnek hódolással vesse magát alája, és az Orosz tábortól elfoglalt környéknek határlíneájába bé ne hágjon, mivel különben úgy tekinti, mint Békeszegőt és Urának a' Szultánnak engedetlen Basá-

ját. A' Török vezér, kinyilatkoztatván, hogy ő Drinápolyban akarja venni téli szállását, azt feleli Oct. 4-dikén írott levelében Gróf Diebitsnek, hogy ő a' következő Szombaton, az az Oct. 10-kén a' nevezett város felé útnak indul. A' Feldmarsal, hogy minden rossz következeseknek eleit vegye, megparantsolja Kisseleff és Geismar Generalisoknak, hogy a' Basát tartsák szemmel közelről. Gen. Geismár Oct. 15-kén a' Vratzából Sofia felé vivő Országúton megmozdítja seregeit, 16 dikán megérkezik Arnaut-Kallessihoz, a' hol egy Török tsapat (1700 emberből álló) bésántlolva állott és az útat a' miéink előtt elzárta. Ezeknek nagyobb része Albanusokból állott, kik az Orosz Elő-sereget megtámadták. A' tsatának következése, Oct. 17-kén, a' lett, hogy a' Törökök megverettettek, sántzaikból kiűzöttettek és 5 ágyúikat elvesztették. Szerentsére kevés vérontásba került a' viadal. A' futókat nem engedte a' Generalis üzni, sőt bagásiás szekereiket sem bántotta. — Meghallván ezt a' Skutari Basa, megfélemlert és levelet írván Drinápolyba a' Török Meghatalmazottakhoz békés szándékát esküvéssel erősítette, 's kérte egyszersmind Gróf Diebits Fővezért, hogy az Orosz Seregeknek mozgásait szüntetné meg. A' mi meg is lett haladék nélkül, 's a' Törököknek még ágyúik is, mellyeket elvesztettek, vissza adattak.

„Ugyan ezen idő alatt Gen. Kisseleff Silistriából ki indulván, Oct. 21-kén G a b r o v á n á l állott. De itt, minekutánna a' Nagy Vezér, a' Törököknek barátságos szándékát hozzája küldött követe által erősítené, és a' Skutari Basával való egyetértést formászerént megtagadná, további parantsolatig megállította seregeit. Az új parantsolat, melly a' Feldmarsaltól hozzája érkezett,

reménylhetőképpen minden további felháborodásnak és ellenségeskedésnek, egyik vagy másik részről, gátot fogvetni.

„Későbbi levelek Drinápolyból jelentik, hogy a' Békelevelek Ratificatiojának kitserélése Oct. 28-kán megesett. A' mi maga eléggé megmutatja, hogy a' Porta a' Skutari Basának ellenséges szándékaitól egészen idegen volt.

A' Kaukazusi Külön Táborból, ugyan azon Journal egy tudósítást közöl, elébe ezt a' megjegyzést bocsátván:

„Egyszeriben a' Drinápolyi Békeségnek megkészülése után elküldött Feld Marsal Gróf Diebits-Sabalkansky két Kurírt Asiába Gróf Paskevits-Erivanskyhez, egyiket szárazon, másikat vízen a' béke hírének megvitelére. Egyik ezek közzül, Test Örző Hadnagy Mogutsy Oct. 2 dikán megérkezett a' tengeren a' Trapezunti Kikötőbe, de a' Török Basa nem engedvén kiszállani, kéntelen volt más Kikötőt, a' hol kiszállhasson, keresni. Ezen idétlen akadályoskodásnak nagyon rossz következése lett a' Török Seregekre nézve, melly noha a' mieinknek új ditsőséget szerzett, méltó a' sajnálkozásra a' mennyiben új vérontást okozott abban az időben, midőn a' háború már véget ért“ — Ugyan is: Minekutánna Gróf Paskevits a' Trapezunti útból vissza felé térne Erzerumba, és téli szállásról gondolkoznék, meghallja, hogy az új Szeraskir seregeket gyűjt Erzerumnak megtámadására és már 18,000 embere áll az Oroszoktól elhagyattatott Beiburt városa körül. Egy ilyen nevezetes hadi erőnek szomszédságát nem akarván Gróf Paskevits megszenvedni, Oct. 6-kán megindította Seregeit Erzerumból, két tsapatban Beiburt felé. Az egyik tsapat, mellyet

Feldmarsal Gróf Paskevits személyesen vezérlett Chos-Pungaron keresztül, a' másik Gen. Potemkin Kommandója alatt Aschkalin keresztül vette útját, míg nem Oct. 8 kán Beiburthoz 15 Verstyire, a' Rézbányáknál, egyesülvén a' nevezett város alá jutnának. Közel a' város falaihoz mintegy 1000 lovasok állottak az Elő-Sántzoknak fedezésére. Ezek széljel üzettek. Az a' méréség, mellyel a' Törökök itten a' miéinkel szembe szállani mertek, elég bizonyosságul szolgált annak helyes következtetésére, hogy a' Törökök bent a' várbán számosan vannak, és sokaságokban bíznak. A' fogságba esttektől kitudta a' Vezér, hogy a' Szeraszkir a' tulsó oldalon Beiburthoz 4 órányira fekszik, a' várbelieknek segítségül 2000 Lázokat (Lázisztániakat) küldött, és másnap egész erejével készül a' városba bémenni. Mind ezek arra határozták a' Fő Vezért, hogy a' megtámadás pillantását ne halaszsa. Megkerülvén azért a' várost Oct. 9 kén hajnalban, elsőben Aruzga falut elfoglalta, azután a' várost elkezdvén ágyúztatni, a' külső sántzokból a' Törököket ki verte, a' városba kergette, és a' futóknak szüntelen nyomába lévén a' város útszáin üzte, míg nem a' házakból is, a' magát azokba vett ellenséget kihajtaná. Ezen alkalmatossággal az ellenségből 800 elesett, 1256 fogságra jutott 6 ágyúkkal és 12 zászlókkal. A' kiüzött ellenségnek nagyobb része Ispira felé futott. A' Szeraszkir, a' ki 10,000 emberrel jött a' városnak védelmezésére, midőn meghallotta annak elfoglalását, hirtelen hátra vonult. — Harmadnappal a' város megvétele után, úgymint Oct. 11-kén, a' Szeraszkir, a' ki bizonyos úton meghallotta a' békességnek megkötését, Követett küldött Gróf Paskevitshez, fegyverszűnést kérvén tőle. Gróf Paskevits részszerént, hogy a' hírről

bizonyost tudjon, részszerént hogy a' kívánt fegyvernyugvást megadja, kiküldötte a' Basához Status Tanátsos Vlangaly Urat, a' ki midőn a' Szeraszkir táborába érkeznek, ott találta már Kapitány Duhamel Urat, a' ki Drinápolyból mint Kurír, a' szárazon jött. — Gróf Paskevits mindjárt parantsolatot adott az ellenségeskedésnek elhagyására, és egyszersmind közösülésbe lépett a' Szeraszkirral, a' Portának (a' Békekötés értelme szerént) vissza adandó Basaságoknak kiadása eránt.

Odessa, Nov. 20-kán. A' Pestis a városban, a' Sidók házain kívül, másutt nem mutatja magát. — A' Kereskedőknek kedvéért, kik nagy számmal vannak részszerént gabonát részszerént Portékát vásárolni, megengedettett (ellent nem állván a' néhány házaknál ki ütött Pestis), hogy bizonyos vigyázat mellett hajókat terhelhessenek.

A' Tiflisi Újság jelenti, hogy Prof. Parrót Úr tsak ugyan reá ment, hogy az Ararát tsutstsát meghághassa. Egy Szerzetes barátanak (az Etsmiazini Klastromból) és két falusi lakosoknak társaságában, Oct. 9-dikén délutáni 3 órakor, feljutott Parrot Ur a' Hegynek legfelső tetejére és ott egy öt lábnyi Keresztet felállított. A' Hegynek magassága, a' mint Parrot Ur megmérte Barometrum segítségével, 16,200 láb a' tengertükre felett.

N é m e t O r s z á g.

Az Inland (Münkheni Újság) a' következendőképpen elmélkedik Hauser Gáspárról, 's a' rajta elkövetett gyilkos megtámadás felől: „Tudva vagy, hogy Ő Fge a' Bavariai Király, a' Rezat Kerületi Törvényszéknek előterjesztésére, öt száz forint jutalmat tétett fel annak, a' ki a' Hauser Gás-

p á r o n Norimbergában elkövetett gyilkos erőszakoskodásra nézve, olyan jelentéseket és megbizonyításokat tud adni, mellyek a' gonosztévőnek felfedezésére vezethetnek. — Meg lehetünk róla győződve, hogy minden Bírói és Politziai székek vetélkedve buzognak a' kárpitnak, melly ama boldogtalan ifjúnak életét fedezi, felemelésén, és ezen halatlan 's pogány kegyetlenségű gaztettnek kinyomozására a' Bírói Hatalomnak minden segéd-eszközeit előveszik — a' mit annyival nagyobb bizodalommal reménylhetünk, mivel a' történet a' nemes szívű Királynak figyelmetességét magára vonta, és ez a' Bírói és Politziai Székeknek újabb ösztönt ad az okos és fáradhatatlan munkásságra. — Ez a' történet most minden alsóbb 's felsőbb társaságokban mindennapos tárgya a' beszédnek. Megeshetik, hogy a' bűnösök még sokáig eltudják magokat rejteni az őket kereső törvény elől. De éppen ezen közönségessége a' dolognak, lehetetlen hogy elébbutóbb valami gyenge nyomot ne adjon, melly is, értelmes továbbűzés után, tsalhatatlanul tellyes világosságra fog vezetni. Annyi sok esztendőknél folyása alatt tsak ugyan lehetetlen volt a' szerentsétlen Hausert el annyira rejtve tartani, hogy senki sehol valami különöst vagy szokatlant ne tapasztalt vagy gyanított volna, talán a' nélkül, hogy azt tudná vagy annak jelentését és mirevalóságát magának megmagyarázhatná. Hangok, mellyeket valaki hall, egy kamara mellyet esmér, és egy embernek bizonyos helyűvé való rendes ballagása, mellyet észre vészen — a' sokszori látás és megszokás után könnyen levetkezhetik az eredetikképpen reájok ragadt gyanúságot. A' Politziának titkos munkálódásai nem lehetnek sikeresek, mivel még nintsen semmi bizonyos nyom, a' mellyből kiindulni lehetne. A' fő do-

log annakokáért most, a' mitől függ minden, a' léssen, hogy a' történetre tartozó, már tudva lévő, minden környülállások, a' mennyire tsak lehet, mindenfelé elterjesztessenek és közönségessé tétessenek; nevezetesen, nyomtattassanak ki, és minden Városokba, falukba, helységekbe, szállásokba és tanyákba az Elöljáróságához küldetessenek meg. Igy az, a' mit valaki talán több esztendőknél ez előtt ez vagy amaz háznál, a' fenttebb előadott értelemben, észrevett vagy tapasztalt, ismét szóra kerül, és az innen is onnan is vett bizonyosságokkal valamely egybefüggést árul el, melly osztán a' Politziai nyomozásoknak vezérfofnalul szolgálhat. — Bár melly sokfélék légyenek a' vélekedések ezen dolog felett, annyi mindazáltal kétségen kívül valónak látszik, hogy az Indító okát a' gonoszságnak, azokban az akadályokban kell keresni, mellyeket a' Hauser létele egy valaki tzéljainak ellenébe vet. Ha ez áll, úgy nem az alsó és közép rendű emberek körül kell keresni, a' kiknél egy ilyen félelmes, veszedelmes, és sok költségbe kerülő lépés nem pótolhatnák ki egy alkalmatlan Praetendensnek eltávoztatásából származó haszonnal; hanem inkább, bizonyosan igaz van a' köz vélekedésnek, melly a' gonosztévőt a' főrangú emberek között keresi, a' kiknek egy vagy más módon, a' familia egy tagjának eltávoztatásában intereszszéjek forog fel. Ide mutat maga az az út és mód, mellyen a' boldogtalan gyermeket láb alól eltenni akarák. Az alsóbb rendű Felekezetnek Practicus hajlandósága, 's közbeközbe nagyobb gorombasága, durvasága, kétség nélkül bizonyosabban tzélt ért volna; az e'féle ravasz mesterkedés inkább tulajdona szokott lenni a' Pellérozottabb rendnek, és a' megölésnek gondolatja tőle távolabb van. — Mitsoda különös tzél

lehetett pedig Hausernek ilyen titokban és fogságban tartásában? arról kétféle a' vélekedés. Némellyek szerint valamely tilalmas szerelem motskának eltörlése, mások szerint egy gazdag birtok vagy örökség után való szomjúhozás. Mi, tudván miképpen nézik a' nagy világban a' szerelmes történeteket, és melly könnyűséggel el lehet távoztatni és idegen név alatt fel neveltetni a' vétkes kitsapongásnak alkalmatlan bizonyságait — az utóbbi vélekedés mellett állunk; de azért nem tudnánk az eddig tudvalévökből olyan következtést venni, melly az ezer meg ezer lehetségek között a' leg-hihetőbbiket kitalálhatná. Ha ez igaz, hogy Hauser azért rejtetett el felre, hogy más valaki bizonyos lehessen a' nagy örökség felől: úgy ez a' valaki reménységét vagy Testamentomra vagy egyes Successiora építi. (Itt felveszi az Inland az esteket egyenként, és ajánlja a' Törvénytudóknak a' Nagy Házak testamentomainak figyelmetes megnézését, és kiváltképpen azokat az eseteket, mellyekben a' jószág a' Familiának egy másik ágára száll; 's így folytatja tovább elmélkedését: Már akár mint legyen a' dolog, annyi bizonyos, hogy az emberek türedelmetlenül várják a' gaztettnek felfedezését; és bár nem igaz is az, a' mit nem régiben közönségesen beszéltek, hogy t. i. valami nyom Tyrolisba vezet: de megvagyunk felöle győzettelve, hogy ennek a' nyomozásnak — a' Hauseren elkövetett gonosztettnek főszerepe, tömlötze, tömlötz-mestere és gyilkosa után — elébb utóbb tzelra kell vinni; ha különben a' szerentsétlent magát akkorig meg lehet a' fenyegető veszedelem ellen oltalmazni, míg saját erejének tökéletes kifejlése és kimíveltetése benne is egy még gazdagabb forrását nyitja meg a' világosságnak ezen rémtető homályban. — Azonközben szedjék

öszve a' törvénytudók az itt öszve jövő gonoszságoknak képzeteit, és — ha a' Nyomozás; vezérfonalat nem találhatna — írják fel nagy betűkkel a' Törvénytudomány Év-könyveibe, hogy a' tsalásnak, meghamisításnak, Egység rontásnak, emberlopásnak, és gyilkosságnak ugyanazon egy szörnyetegtől ugyanazon egy boldogtalanon végbevitt bünei, ellent nem állván a' kedvességben és bizodalomban lévő Inquisitionis Maxima; fel nem fedeztettek!“

Nagy Britannia.

London, Nov. 20-dikán. Hertzeg Wellingtonnal tegnap, öten a' Ministerek között ú. m. a' Kintstár Cancellarius, Gróf Aberdeen, Viscount Melville, Lord Ellenborough és Peel Úr hozzája menván a' Tiszti hivatalba, Conferentziát tartottak.

Az új Londoni Politzia, a' Lord Mayori (Nov. 9-kén esett) Processiokor igen jelesen megkülömböztette magát, a' mennyiben a' Fő városnak azokban a' részeiben, a' hová már bévitettetett, egyetlenegy lopás sem történt; ellenben ott (nevezetesen a' Cityben) a' hol még a' régi rendtartás áll, sűrűen történtek.

Frantzia Ország.

Páris, Nov. 22 kén. Leopold Sachsen-Coburgi Hertzeg a' Királyi Udvarból bútsút vett, 's vissza megyen Angliába. — Gróf Matuscevitcz, a' ki Londonból hazatérőben útját erre vette, Nov. 19-kén majd egy egész órányi privát audientzián volt a' Királynál.

Gróf Labourdonnaye a' Kabinétból lett kilépését a' Gazette és Quotidienne sajnálják. A' Liberalis Ujságok hidegen veszik, látják (azt mondják), hogy a' Kabinét csak az marad, a'

mi eddig volt. „Frantzia Ország tsak azt látja fájdalmas bosszúsággal, — szól a' Courier — midön Királya körül, a' nép szabadsága ellen törekedő Ministerek forognak. De, hogy kinek hívják azt a' Ministert, Labourdonnaynak-e', Montbelnek-e' 's a' t. azzal az Ország semmit se gondol?“

A' Nápolyi Király és Királyné, a' mint a' Gazette írja, visszajövöbe Madridból Párist meglátogatják, de a' költségeknek kevesítésére tsak Syrakusi Gróf és Grófné név alatt.

A' Fenyítő Politziai Szék Rouenben Nov. 19-kén ítéletet hozott Baudry Úrnak, a' Roueni Journál Kiadójának, perében, a' kit a' Királyi Procurator törvénybe idézett, Sept. 13-diki és 14-diki Újságleveliért, mellyekben az ügy nevezett Prospectus (vagy a' Bretagnei Öszveszövetkezés és Aláírás) foglaltatott egy mellé függesztett elmélkedéssel. A' vádnak 's fő pontjai voltak: 1) forma szerént] való megtámadása a' Király Constitutionalis tekintetének; 2) ösztönözés az engedetlenségre a' törvények ellen; 3) Törekedés a' Király Ministeriumának gyűlölségbe való hozására. — A' Fenyítőszék felmentette a' Kiadót minden vád alól, és a' Journalnak letartoztatott 256 és 257 Számjait (a' mondott napokról) vissza adattatni rendelte.

Toulon Nov. 14-kén. Az Aventure Brigg tegnap előtt vitorlázott el innét Görög Országba. Ezen a' hajón megyen azon 700,000 Frank, mellyet Eynard Úr a' Görög Országgi Elölülőnek küld.

S p a n y o l O r s z á g.

Cadixban a' kereskedés nagy virágzásba jött miolta a' város Szabadkikötővé tétetett. A' mult Septemberben

206 terhes hajó szállott bé a' Kikötöbe, 's 155 indult ki megrakodva. A' mult Hónap végén egy Kir. Rendelés hirdettetett ki, mellynek értelme szerént senki a' ki Xerez tartományából vagy a' Spanyol szigetekből Cadixba utaz, 1000 Reálnál többet aranyban vagy ezüstben magával nem vihet. Ezen tilalomra okot az a' félelem adott, ne hogy Cadixnak szabadkikötővé létele az arany és ezüst pénznek kivitelét az Országból, előmozdítsa.

Generális Eguia a' Galiciái Fő Kapitány, vettsebeiben aligha meg nem hal. A' levél, mellyben a' gyilkos tsattanó ezüst (Argentum fulminans) elrejtve volt, egy újnyi vastag volt, 9—10 újnyi hosszú, és ahozképest széles. Ő Felsége elvégezte magában, hogy ha a' Generális meghal, Özvegyének és fíjainak a' Fő Kapitányi egész fizetést holtok napjáig kijáratja.

Barcelonában egytársaság állott össze, melly az Országlószékeknek ígéretet teve, hogy mérsékelt fizetésért 8000 katonát Mexikoba szállít. Minthogy a' Spanyol Productumok előtt most egész Amérika be vagyon zárva, örömet látná az Ország, Mexikónak meghódoltatását. — Generális Vallida küldetik Havannába, (a' megholt Loviga Generálisnak helyébe), a' ki magával 4000 embert fog vinni Cubába, hihetően azokat, kik most Andalusiában öszvegyűjtetnek.

T ö r ö k O r s z á g.

A' Konstántzinápolyi posta Nov. 10-dikéről Bétsbe megérkezett, 's a' következő tudósításokat hozta. „Oct. 30-dikán már hivatalos tudósítás ment Drínápolyból a' Sultánhoz, hogy a' mind két részről aláírás által megerősített Békekötő levelek Oct. 28-dikán kitseréltettek; de azért a' békesség pontjai ki nem hirdet-

tettek. A' Sultán udvari embereivel és a' Próféta zászlójával együtt még mind eddig a' Ramitschiftliki Kaszárnyában, vagy az Ejub-i palotájában tartózkodik. Ugy gondolják, hogy mind addig vissza sem tér a' Fővárosba, míg az Orosz seregek Drinápolyt el nem hagyják; a' mi eddig a' miatt halasztatott el, hogy a' Törökök Gyurgyevo várát nem adták által az Orosz seregnek *) A' Drinápolyi Orosz tábornak nagyobb része már vissza indult a' Balkán felé, úgy hogy csak a' Fő hadi szállás maradt hátra a' városban.

Halil Basa, a' ki Sz. Pétervárába küldetik különös követségbe, már megindult számos kísérelővel együtt a' tengeren Odessa felé egy fregáton. — Azt a' két szomorú hírt, hogy a' békeség megkötése után is még két rendbeli tsaták történtek, mellyek közül az egyik Oct. közepén Asiában Erzerumhoz közel mind a' két részről sok ember vesztésbe került, noha a' másik Geismár Gen. seregeivel Drinápoly és Sophia között kevés vérontást okozott, — igen kedvetlen megilletődéssel vette a' Porta.

Egy új rendelése a' Portának igen nagy örömmel fogadtatott minden Keresztyén lakosaitól a' Fő városnak, mellyben vissza veszi a' Nagy Úr a' Kathólikus Örményekre nézve kiadott parancsolatját, mellynek értelmé szerint azok a' fővárosból kitiltattak, 's kéntelenek voltak Kis Azsiába külömb külömb helyekre kiköltözni. Most már kiadatott, hogy vissza térjenek és ismét szabad Isteni szolgálat-engedtetik nékik.

A' török hajós sereg, melly több hónapok óta a' Bujukdere-i öbölben állott, ma Nov. 10-dikén, a' Kapitány Basától vezéreltetve a' főváros kikötőhelyé-

be visszatért. A' Navarini ütközetben megmaradt hajók is ide vártnak Alexandriából, ú. m. egy 80 ágyús linea hajó, melly szinte haszonvehetetlen, 6 fregát, 44—54 ágyusok, 7 Korvét, 22 ágyús; 2 brigg, 20 ágyús, és egy Sóner 16 ágyús.“

A' Szmirnai Kurír egy lázzadást ír le, melly kis Azsiának Aidin-Gutellissár nevű kerületében a' Fő Tisztviselők ellen volt intézve, kik a' népet törvénytelen nagy adóval sanyargatták. Később a' lázzadás pártütéssé lett a' Porta ellen, mivel a' Seibek nevű hadakozó hegyi nemzet vezére 1000 embert vitt amazoknak segítségekre, a' ki még nagyobb adót vetett a' népre. A' Porta egy hatalmas Natóliai Agát küldött ki a' pártütők ellen, 's reménylik, hogy az őket elnyomja.

E l e g y e s d o l g o k .

Hogy a' mostan imitt amott elterjedt dögleletes marha nyavalyától megmenthessék a' gondos gazdák marháikat; erre nézve T. Zombát Ferentz Úr, Ts. Somogy Vármegyében Gróf Batthyány Mosgói Uradalmának Inspector, egy mentőeszközt közlött, melly a' Pozsonyi Német Újság toldalékjában ekként adatik elő: „Kívánván 's kötelességemnek is tartván a' közhasznót a' hol lehet előmozdítani; elhatároztam magamat, hogy mivel most egy dögleletes marhanyavalya a' Birodalomnak több tájékain kiütött; a' következő igen egyszerű mentőeszközt közönségessé tegyem, mellyet ezelőtt 22 esztendővel egy Helvétustól tanultam, a' ki a' marhanyavalyák gyógyításában igen jártas és tapasztalt ember volt, és ez által a' maga marháit, midőn körös körül ezen nyavalya uralkodott, megmentette, 's a' mellynek én is (a' Közlő) 26 eszt. óta folytatott gazdasági szolgálatomban sokszor hasznát vettem, nevezetesen 1819-ben, mi-

*) Bukaresti tudósítás szerint Gyurgyevót Nov. 12-kén által vették már az Oroszok.

dön egy uradalmi Majorban 80 darab jármás ökör között kettő, minekelőtte a' nyavalya mivoltát megismerték, megdöglött, a' többit ezen szer által mind megmentettem. Annyival szükségesebbnek tartom ezt közönségessé tenni; hogy rendszerent a' mezei marhás gazdák ezen pusztító nyavalyának mivoltára figyelmeztessé nem tétettek, 's arról keveset tudnak; 's a' mi több Rolvésnek, a' marhák nyavalyáinak orvoslásáról írt, külföldben igen jeles munkájában, e' felől emlékezet sem tétetik.

Származik ezen sorvadozás, mellyet közönségesen szájfájásnak neveznek, az esztendőnek száraz hévséggel járó részében, a' sok pókhálótól, bogaraktól, porral bélepott legelőtől, rossz táplálattól, állott vagy tisztátalan víztől. Külső jelei a' nyavalyának, mint más gyúlasztó nyavalyáknál is: a' száraz forró heves száj, a' sebes szív- és érverés, dugulás 'sa' t.

A' mentő eszköz ezen nyavalya ellen a' következőben áll:

Végy: Egy itsze megtört gyalogfenyőmagot, (borókát),
Három lat porrá tört salétromot.
Két lat pimpinellát, és
Négy lat piros kis ezerjófű gyökeret, (földepe, kis tzentauria.)

Mind ezeket keverd és elegyítsd össze négy font rozslisztel, 's tsinálj ebből, vizet vévén hozzá, tésztát, és azt, mint más akármelley kenyeret megsütvén, adj belőle naponként reggel éhomra minden darab szarvas marhának egy szeletet, a' mint az állat nagysága és ideje kívánja kissebbet vagy nagyobbbat; és ezt tedd mind addig, míg az időhöz képest a' nyavalyától tarthatsz, itassd meg marháidat

napjában háromszor tiszta hideg vízzel 's hetenként egyszer sőt nyalass velek. — Természetes dolog, hogy e' mellett az ilyen esetekben szükséges előre vigyázást sem kell a' marhák körül elműlasztani.“

M a g y a r O r s z á g.

Pest, Nov. 30-kán. Minekutánna Mgs Horgosi Kárász Miklós Úr a' Fő Mgsú Hétszemélyes Törvényszékhez Táblabírónak általtétetett, helyébe Nagy Mgsú Cziráki és Dienesfalvi Gróf Cziráky Antal Ő Excellentiája, mint Ország Bírója, a' Mgs Királyi Táblához Ország Bírói Itélő Mesterré Mgs Verebi Végh Ignátz Urat, eddig a' Fels. Magyar Udvari Cancelláriánál volt Udvari Secretariust méltóztatott jeles tehetségeinek és érdemeinek tekintetéből kinevezni.

Ts. Ns. Pest Vármegyének Nov. 17-dikén 's következő napjain tartatott közönséges Gyűlésében meghatározott, hogy mivel a' marhadög sok helyeken kiütött 's ennél fogva a' vágó marha megszerzése terhesebb lett, a' marhahús fontja 15 V. krajtzárra emeltessék. Így a' faddjú gyertyának fontja is 39 kr-ra; a' faddjú fontja 26 kr. és a' szappané 38 kr-ra határozott.

A' pénz folyamat December 3-dikán; közép árr:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 102 5/8
Az 1820-béli sorsosok, 174 1/2
Az 1821-béli hasonlók, 132
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 58 1/4 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek 1256 4/5 for. ton,
Conv. Pénzben.